

BİLİMSEL MAKALE YAZIM TEKNİKLERİ

Canan ULUOĞLU

Bilimsel bir makalenin henüz yazım aşamasına gelmeden yapılması gereken işleri üç başlık altında toplayarak işe başlamakta fayda vardır.

1. Çalışma başlamadan yapılması gerekenler:

- * Yeterli literatür taraması
- * Doğru kurgulama
- * Yapılacak istatistik
- * Yazarlar (isim sıralaması)
- * Etik kurul izni

2. Çalışma sırasında yapılması gerekenler:

- * Literatür taraması devam edebilir
- * Ara analizler (ek deney gerekecek mi?)
- * Giriş ve Gereç/Yöntemler yazılmaya başlanabilir

3. Yazım öncesi yapılması gerekenler:

- * Literatür taraması tamamlanır
- * Verilerin değerlendirilmesi
- * Derginin seçimi

Yukarıda sıralanan gerekli hazırlıklar tamamlandıktan sonra makale yazımına geçilebilir. Makale yazımında aşağıdaki temel prensipleri unutmamak gerekir:

- * Kişiler neden bu makaleyi okumalıdır? in cevabını vermek
- * Lafı çok uzatmadan, kısa, öz yazmak
- * Basit, anlaşılır bir dil ve anlaşılır grafikler/tablolara kullanmak
- * Çalışmanın eksiklerini (varsa) dürüstçe söylemek

Bu prensipler ışığında hazırlanacak olan bir makalenin bölümleri aşağıdaki başlıklardan oluşacaktır :

- * Başlık
- * Kullanım başlığı (Running title)
- * Yazarlar ve adresleri
- * Anahtar sözcükler
- * Özet/öz
- * Giriş
- * Gereç ve yöntemler
- * Sonuçlar
- * Tartışma
- * Teşekkür
- * Kaynaklar

Doç. Dr. Canan Uluoğlu
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Farmakoloji AbD.
culuoglu@gazi.edu.tr

Giriş bölümü "Hangi problem incelendi?" sorusuna, gereç ve yöntemler "Problem nasıl incelendi?" sorusuna, sonuçlar kısmı "Neler bulundu?" sorusuna ve tartışma kısmı da "Bulguların anlamı nedir?" sorusuna cevap vermelidir.

Giriş bölümünün özü gerçekte 3 paragraftan ibarettir:

1. Daha önce bu konuda yapılmış bir şeyler var mıdır? (Neyi biliyoruz?)
2. Neden bu araştırmaya gerek duyulmuştur? (Neyi bilmiyoruz?)
3. Çalışmamızın amacı nedir? (Neyi bilmek istiyoruz?)

Gereç ve yöntemler, makaleyi okuyan kişinin deneyi tekrar edebileceği şekilde yazılmalıdır. Yeni yöntemlerde detaylara girilirken, eski yöntemlerde kaynak verilerek geçmek mümkündür.

Sonuçlar olabildiğince az yazı, anlaşılır, basit tablo ve grafiklerden oluşmalı ve tekrarlardan kaçınılmalıdır.

Tartışma kısmı ise aşağıdaki konulara mutlaka açıklık getirmelidir:

- * Sonuçların yorumu, önemi (Gözlenen gerçekler arasındaki ilişki)
- * Literatüre ne kattığı
- * Önceki çalışmalara uygunluğu/farklılığı
- * Farklı ise sizce olası nedenleri
- * Çalışmanın eksikleri (ne yapılırsa daha iyi olurdu?)

"Bilimsel makale yazım teknikleri" isimli bu sunumda, konunun detayları daha ayrıntılı olarak incelenecektir. Ancak unutulmaması gereken bir nokta, "iyi bilim adamı/iyi hekim/iyi hoca" olup, "kötü yazar" olmak mümkündür ama "iyi yazmak" geliştirilebilir bir beceridir. Diğer yandan, majör bilim dergilerinde kabul (accept) oranının %25'in altında olduğu bilinmektedir. Bir makalenin kabul edilmemesi ise her zaman çalışmanın kötü/zayıf olduğunu göstermez, hakem için yeterince öncelikli olmadığını gösterebilir ve güzel olan, elinizde nasıl düzeltereğinize dair öneriler vardır.

Kaynaklar:

1. *How to write a research paper.* Alexandrov AV. *Cerebrovasc Dis.* 2004;18(2):135-8.
2. *How do I get a paper accepted?* DeMaria AN. *J Am Coll Cardiol.* 2007 Apr 17;49(15):1666-7.
3. *How to write a medical paper to get it published in a good journal.* Lundberg GD. *MedGenMed.* 2005 Nov 4;7(4):36.
4. *How to get your paper accepted in an English-language journal.* Burgdorf WH. *J Dtsch Dermatol Ges.* 2004 Jul;2(7):592-6.
5. *How to get your paper published: confessions of an editor.* Sutherland LR. *Can J Gastroenterol.* 2003 Apr;17(4):279.
6. *How to get your paper published.* Fried PW, Wechsler AS. *J Thorac Cardiovasc Surg.* 2001 Apr;121(4 Suppl):S3-7.
7. *Bilimsel makale nasıl yazılır, nasıl yayımlanır?* Robert A. Day., Çeviri: Gülay Aşkar Altay,
4. *Basım, Aralık 2000, Tübitak Yayınları.*